

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนว
โรงเรียนบ้านคำแม้งาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครพนม เขต 2

9

PARTICIPATORY ACTION RESEARCH TO DEVELOP THE GUIDANCE AND
COUNSELLING SERVICES AT BAN KAM MAE NANG SCHOOL UNDER
THE OFFICE OF NAKHON PHANOM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

วารุณี ปาริพันธ์ *

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ **

ดร.ระพีพรรณ ร้อยพิลา ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษา สภาพและปัญหา เกี่ยวกับการจัดบริการงานแนะแนว 2) หาแนวทางการพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนว และ 3) ติดตามและประเมินผลการพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนว โรงเรียนบ้านคำแม้งาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 กระบวนการในการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning) ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Action) ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observation) และขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ (Reflection) ซึ่งมีการดำเนินการ 2 รอบ กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 11 คน ประกอบด้วย ผู้วิจัย 1 คน ผู้ร่วมวิจัย 10 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 1 คน กลุ่มตัวแทนนักเรียน 36 คน กลุ่มผู้นิเทศ 4 คน วิทยากร 1 คน จำนวน 42 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบทดสอบ แบบประเมิน แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดบริการงานแนะแนว โรงเรียนบ้านคำแม้งาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า

1.1 ด้านสภาพ ครูขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในการจัดบริการงานแนะแนว ครูไม่จบการศึกษาด้านแนะแนวโดยตรง ทำให้ไม่มีความมั่นใจในการจัดบริการงานแนะแนว และขาดการพัฒนาที่ต่อเนื่องในการจัดบริการงานแนะแนว

1.2 ด้านปัญหา การจัดบริการงานแนะแนวไม่เป็นไปตามมาตรฐานและเป้าหมายที่ตั้งไว้ ข้อมูลเอกสารไม่สามารถใช้ร่วมกันได้ การค้นหาข้อมูลนักเรียนทำได้ยาก ทำให้การจัดบริการงานแนะแนวไม่ตรงตามความต้องการของนักเรียน

2. แนวทางการพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนว โรงเรียนบ้านคำแม้งาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประกอบด้วย 3 แนวทาง คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศการจัดบริการงานแนะแนว และการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

3. ผลการติดตามและประเมินผลการพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนว โรงเรียนบ้านคำแม้งาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า

3.1 ครูมีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในการจัดบริการงานแนะแนวเพิ่มขึ้น มีมาตรฐานการใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน การจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นระบบ ทำให้การจัดบริการงานแนะแนวมีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของนักเรียน ครูและนักเรียนพึงพอใจในการจัดบริการงานแนะแนวอยู่ในระดับมากที่สุด

3.2 การจัดบริการงานแนะแนว ครูจัดบริการงานแนะแนว ได้อย่างมีคุณภาพ 5 บริการ คือ บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามประเมินผล ทำให้ทางโรงเรียนช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม สามารถดูแลนักเรียนได้อย่างใกล้ชิด สามารถพัฒนาศักยภาพนักเรียนได้ตามขั้นตอนของกระบวนการจัดบริการงานแนะแนว

ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to investigate the current states and problems in the guidance and counselling services at Ban Kham Mae Nang School, 2) to find out guidelines for developing the guidance and counselling services at Ban Kham Mae Nang School, and 3) to follow up and evaluate the development of guidance and counselling services at Ban Kham Mae Nang School under the Office of Nakhon Phanom Primary Educational Service Area 2. This study employed two spirals of a four-stage action research process comprising planning, action, observation and reflection. The target group consisted of the researcher, 11 coresearchers and 42 respondents. The instruments used were tests, a form of assessment, a form of observation and a form of interview. The statistics applied for data analysis were mean, percentage and standard deviation.

The findings of this study were as follows:

1. The current states and problems regarding the guidance and counselling services at Ban Kham Mae Nang School the office of nakhon phanom primary educational service area office 2 could be concluded that:

1.1 On states: The teachers faced a lack of knowledge, understanding and experiences in running the guidance and counselling services. The teachers did not obtain a degree in guidance and counselling which made them lack self-confidence in operating the services. In addition, the shortage of running the continual services was also included.

1.2 On problems: The guidance and counselling services were not in line with the standards and objectives set. Information and documents could not be used collaboratively. Since the searching for the students' data and information seemed to be difficult to do, the guidance and counselling services provided were not in line with the students' actual needs.

2. The guidelines for the guidance and counselling services at Ban Kham Mae Nang School comprised : 1) the workshops, 2) the coaching supervision on the application of guidance and counselling services.

3. The effects of the development guideline for developing the guidance and Counselling Services at Ban Kham Mae Nang School under the Office of Nakhon Phanom Primary Educational Service Area 2 that:

3.1 Districts that teachers have knowledge and experience in providing counseling services increased. The standards used to collect student data. Storing student information system. guidance services to effectively meet the needs of students. Teacher and student satisfaction with services in the highest level.

3.2 Guidance services, the service is available with five individual student data collection, information services, consulting services. guest services Act. And evaluation. The school has good students. Students can take a close look. Students can improve the process of counseling services.

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมายความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (มาตรา 7) และแนวการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (มาตรา 22) โดยสถาน ศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอนสามารถ จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีความรอบรู้ ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ(มาตรา 24) หลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษา สำหรับบุคคลต้องมีลักษณะหลายอย่าง ทั้งนี้ให้จัดตามความเหมาะสม ของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ (มาตรา 28) นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติแนวทางการจัดการศึกษา โดยให้รัฐจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อย 12 ปี อย่างทั่วถึง มีคุณภาพและไม่เก็บค่าใช้จ่าย (มาตรา 49) และต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม ปรับปรุงการศึกษา ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้อง ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ (มาตรา 80) (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 72)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ชี้ให้เห็นความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพในสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาดังกล่าวมุ่ง เตรียมเด็กเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจของเด็กที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ แบบยั่งยืน (สภาพนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549) ซึ่งแนวทางดังกล่าว สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษ ที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 85)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้ ให้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือ มีความรู้อันเป็นสากลมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา และมีทักษะชีวิต และกำหนดให้มีสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 3 ลักษณะดังนี้ คือ กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรม ที่เสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือนักเรียนและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัยความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี รู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงความรับผิดชอบความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 22)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การจัดบริการงานแนะแนวเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นที่ครูทุกคนจะต้องดำเนินการ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางของการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นการแนะแนวเพื่อสนับสนุนและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการที่ครูจะจัดบริการงานแนะแนวต้องมีความรู้ความเข้าใจ ดังนั้น การพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนวจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น ต้องดำเนินการ การปฏิบัติงานแนะแนวจะมีคุณภาพและประสิทธิภาพเป็นผลต่อการพัฒนาคน และพัฒนาชาติอย่างแท้จริงได้นั้น ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานผู้รับ บริการและสถานการณ์รอบข้าง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 24)

กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้วิจัยกับครูที่รับผิดชอบกิจกรรมแนะแนว พื้นที่เป้าหมาย โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ ครูในโรงเรียนได้พัฒนาทักษะด้านการจัดบริการงานแนะแนวอย่างเป็นระบบครบวงจรตามกระบวนการการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้วงจรคือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติการ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนกลับ (Reflection) เพื่อการปฏิบัติงานที่บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด (Kemmis and McTaggart. 1988 : 11, อ้างถึงใน งามอาจ นัยพัฒน์. 2551 : 301- 303) ซึ่งการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่เป้าหมายเป็นโรงเรียนบ้านคำเม่นาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยมีเหตุผลในการเลือกครั้งนี้คือ 1) เป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่ 2) ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูยินดีเข้าร่วมโครงการ และเห็นความสำคัญให้การสนับสนุนกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) 3) ครูผู้สอนมีทักษะยังไม่มากพอในการจัดบริการงานแนะแนว

โรงเรียนบ้านคำเม่นาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 เป็นโรงเรียนขยายโอกาส เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีบุคลากรทั้งหมด 16 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครูสายผู้สอน 15 คน นักเรียนจำนวน 245 คน จากการศึกษาสภาพ การจัดบริการงานแนะแนวในโรงเรียนและการดำเนินกิจกรรมแนะแนวยังไม่เป็นระบบ ไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานให้ชัดเจน ขาดการประสานงาน ขาดผู้รับผิดชอบ ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดบริการงานแนะแนว เนื่องจากโรงเรียนเป็นโรงเรียนขยายโอกาสที่ทางการศึกษามีทั้งเด็กเข้าศึกษาทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยม ศึกษาอยู่รวมกัน จึงเป็นการยากที่คณะครูจะพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนวได้ นอกจากนี้ ครูบางคนไม่เคยสอนแนะแนวจึงขาดความมั่นใจ

ในการจัดการสอนแนะแนวทำให้นักเรียนบางคนประพฤติดนฝ่ายระเบียบที่โรงเรียนกำหนดขึ้น (โรงเรียนบ้านคำเม่นาง. 2553 : 34) จึงเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและยังไม่ได้รับการแก้ไข ผู้วิจัยในฐานะครูผู้รับผิดชอบการสอนงานแนะแนวจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาและการพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนวในโรงเรียนบ้านคำเม่นาง โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนา การจัดบริการงานแนะแนวให้กับคณะครู และช่วยเหลือให้คำปรึกษากับนักเรียนและผู้ปกครองที่มีปัญหา คณะครูเกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการจัดบริการงานแนะแนวและสามารถพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนวได้ เพื่อสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข เข้าใจตนเอง และสามารถอยู่ในสังคมได้และเพื่อบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาต่อไป

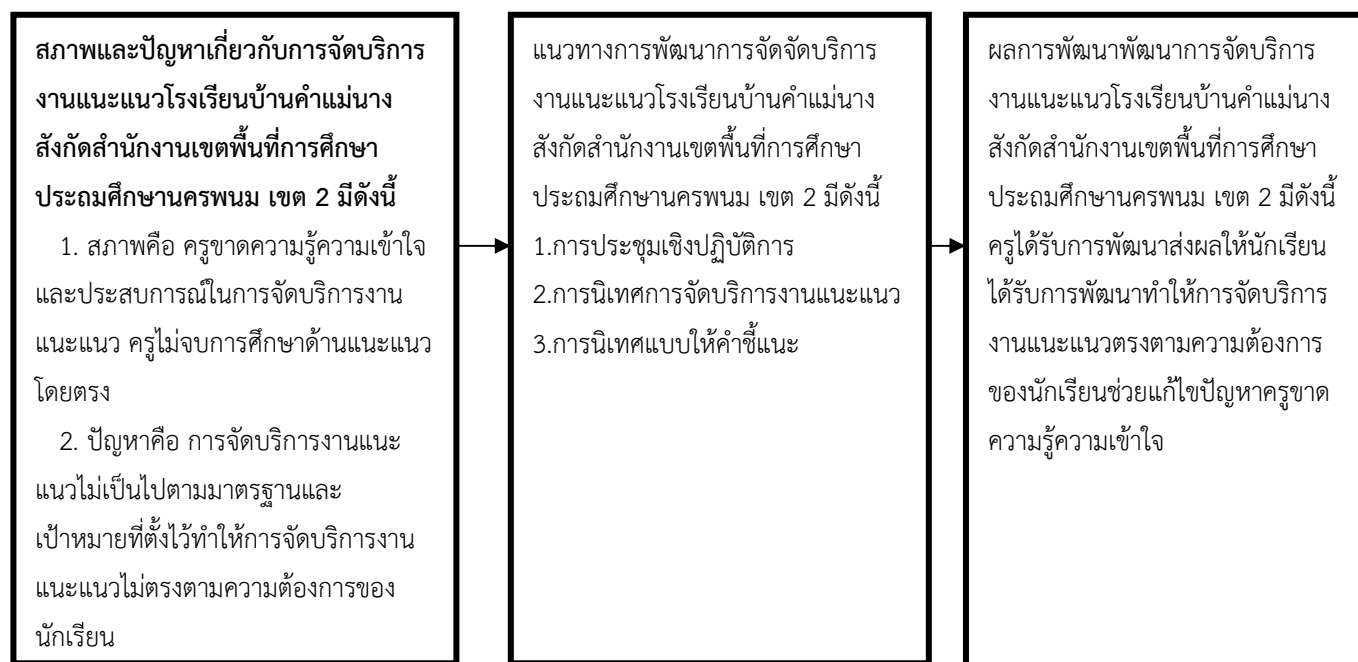
ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษา สภาพและปัญหา เกี่ยวกับการจัดบริการงานแนะแนว โรงเรียนบ้านคำเม่นาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนว โรงเรียนบ้านคำเม่นาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
3. เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนว โรงเรียนบ้านคำเม่นาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย แบ่งเป็น**1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 11 คน ประกอบด้วย**

1.1.1 ผู้วิจัย คือ ครูสายผู้สอนโรงเรียนบ้านคำแม่นาง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2554 ที่สนใจทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนว โรงเรียนบ้านคำแม่นาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 1 คน

1.1.2 ผู้ร่วมวิจัย คือ ครูผู้รับผิดชอบการจัดบริการงานแนะแนวโรงเรียนบ้านคำแม่นาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 10 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 42 คน ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคำแม่นาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 1คน

1.2.2 กลุ่มตัวแทนนักเรียนโรงเรียนบ้านคำแม่นาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 จำนวน 36 คน ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชั้นละ 4 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 2 คน นักเรียนหญิง จำนวน 2 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนว

1.2.3 กลุ่มผู้นิเทศ คือ กลุ่มครูฝ่ายงานแนะแนวโรงเรียนบ้านคำแม่นาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 4 คน ที่มีความรู้และความเข้าใจในการจัดบริการงานแนะแนว

1.2.4 วิทยากร คือ ผู้ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประชุมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนว” จำนวน 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำแนกตามลักษณะการใช้งาน ดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการ ได้แก่

2.1.1 แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างการสร้างแบบสัมภาษณ์สภาพ ปัญหาและความต้องการพัฒนาการจัดบริการงานกิจกรรมแนะแนว

2.1.2 แบบประเมินเป็นแบบประเมินผลการพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนว และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ครอบคลุมการจัดบริการงานแนะแนว 5 บริการ คือ บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการสนทนา บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามประเมินผล ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร

2.1.3 แบบสังเกต ใช้สังเกตพฤติกรรมระหว่างประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศการจัดบริการงานแนะแนว ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร

2.1.4 แบบทดสอบก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนวในโรงเรียน

2.1.5 แบบบันทึก เป็นแบบบันทึกการประชุม ใช้ในการบันทึกการประชุมของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยบันทึกข้อมูล และสาระที่ได้จากประชุมสรุปผล

2.1.6 แบบประเมินเป็นแบบประเมินผลการพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนว และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2.1.7 แบบสังเกต ใช้สังเกตพฤติกรรมระหว่างประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศการจัดบริการงานแนะแนว ที่ได้จากการศึกษาเอกสารซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

3.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

3.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดบริการงานแนะแนว โรงเรียนบ้านคำแม้งาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีดังนี้ พบว่า

1.1 ด้านสภาพ ครูขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในการจัดบริการงานแนะแนว ครูไม่จบการศึกษาด้านแนะแนวโดยตรง ทำให้ไม่มีความมั่นใจในการจัดบริการงานแนะแนว และขาดการพัฒนาที่ต่อเนื่องในการจัดบริการงานแนะแนว

1.2 ด้านปัญหา การจัดบริการงานแนะแนวไม่เป็นไปตามมาตรฐานและเป้าหมายที่ตั้งไว้ ข้อมูลเอกสารไม่สามารถใช้ร่วมกันได้ การค้นหาข้อมูลนักเรียนทำได้ยาก ทำให้การจัดบริการงานแนะแนวไม่ตรงตามความต้องการของนักเรียน

2. แนวทางการพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนว โรงเรียนบ้านคำแม้งาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนว มี 2 ด้าน ดังนี้

2.1.1 ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดบริการงานแนะแนว การพัฒนาโดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศการจัดบริการงานแนะแนว พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดบริการงานแนะแนวมากขึ้น และสามารถจัดบริการงานแนะแนวได้อย่างมีคุณภาพ เนื่องจากวิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ ได้ดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน คือมีการทดสอบความรู้ ความเข้าใจก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อศึกษาความรู้พื้นฐานของผู้ร่วมวิจัย ซึ่งทำให้การพัฒนาความรู้ได้ถูกทิศทาง การสังเกตสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมวิจัยในการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนว และความเข้าใจหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.1.2 ด้านการจัดบริการงานแนะแนว ผู้ร่วมวิจัยได้จัดบริการงานแนะแนว ได้อย่างมีคุณภาพ เนื่องมาจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ ทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตนเองในการจัดบริการงานแนะแนว 5 บริการ คือ บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามประเมินผล ทำให้ทางโรงเรียนช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม สามารถดูแลนักเรียนได้อย่างใกล้ชิด สามารถพัฒนาศักยภาพนักเรียนได้ตามขั้นตอนของกระบวนการจัดบริการงานแนะแนว

2.2 การนิเทศการจัดบริการงานแนะแนวในวงรอบที่ 1 เป็นการให้ความช่วยเหลือ การจัดบริการงานแนะแนวให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ซึ่งสิ่งที่เกิดขึ้น คือกลุ่มผู้ร่วมวิจัยให้ความสนใจในงานแนะแนวทั้ง 5 บริการ สามารถให้คำปรึกษานักเรียนตลอดจนสามารถประสานกับผู้ปกครอง/ชุมชนได้เป็นอย่างดี มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนและการคัดกรองนักเรียน

2.3 การนิเทศแบบให้คำชี้แนะในวงรอบที่ 2 เป็นกิจกรรมการนิเทศที่เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องที่มีปัญหา โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การอภิปราย เพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน โดยกลุ่มผู้นิเทศและผู้ร่วมวิจัยให้การแนะนำช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยให้การนิเทศชี้แนะเป็นรายบุคคล และกลุ่มย่อย ส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยลงมือปฏิบัติการจัดบริการงานแนะแนว ประสบผลสำเร็จและมีคุณภาพ

3. ผลการติดตามและประเมินผลการพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนว โรงเรียนบ้านคำแม้งาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 พบว่า

3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดบริการงานแนะแนว ก่อนการพัฒนาผู้ร่วมวิจัยทั้ง 10 คน มีความความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดบริการงานแนะแนว คิดเป็นร้อยละ 53.00 แต่หลังจากการรับการพัฒนาผู้ร่วมวิจัยทั้ง 10 คน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัด บริการงานแนะแนวเพิ่มมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 85.50 และค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 69.14 ซึ่งแสดงว่าผู้ร่วมวิจัยทั้ง 10 คน มีความก้าวหน้าในการพัฒนา ผลจากการปฏิบัติในการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมวิจัยในการประชุม เชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนา การจัดบริการงานแนะแนว คิดเป็นร้อยละ 4.28 อยู่ในระดับ มาก ซึ่งแสดงว่าผู้ร่วมวิจัยมีความสนใจและให้ความร่วมมือในการพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนว และจากการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย พบว่า การเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการทำให้ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการจัด บริการงานแนะแนวมากขึ้น ทำให้เห็นทิศทางในการปฏิบัติการจัดบริการงานแนะแนว วิทยากรเป็นผู้มีประสบการณ์และถ่ายทอดได้เข้าใจยิ่งขึ้น และครูทุกคนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปจัดบริการงานแนะแนวได้ดียิ่งขึ้น

3.2 ด้านการจัดบริการงานแนะแนว จากการประเมินผลการจัดบริการงานแนะแนวของผู้ร่วมวิจัย การสังเกตพฤติกรรมในการนิเทศ การสัมภาษณ์ครู การประเมินความพึงพอใจของนักเรียน และการสัมภาษณ์นักเรียน หลังจากการพัฒนาโดยการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศการจัดบริการงานแนะแนว โดยผลการประเมินการจัดบริการงานแนะแนวของผู้ร่วมวิจัย พบว่า

3.2.1 บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ในวงรอบที่ 1 ไม่เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน โดยผลจากการประเมินการจัดบริการงานแนะแนว บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.80$) และการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$) จึงนำไปพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 โดยใช้แนวทางการพัฒนาการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ ในการจัดบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความสามารถในการจัดบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เพิ่มขึ้นจากการประเมินผลการจัดบริการงานแนะแนว โดยมีผลจากการประเมินการจัดบริการงานแนะแนว มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.02$) และการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.48$) มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากวงรอบที่ 1 ($\bar{x} = 1.22$) มีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 55.45 การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ($\bar{x} = 4.48$) มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากวงรอบที่ 1 ($\bar{x} = 0.84$) มีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 61.76 จากการสัมภาษณ์ครูซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัย พบว่า เมื่อผู้ร่วมวิจัยได้รับการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ ในการจัดบริการงานแนะแนวแล้วทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจ มี

แนวทางในการจัดบริการงานแนะแนว ในการจัดบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล มีเอกสารการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนที่ทันสมัยเป็นระเบียบและหลากหลายเป็นแนวเดียวกัน

3.2.2 บริการสนเทศ ในวงรอบที่ 1 โดยผลจากการประเมินการจัดบริการงานแนะแนว บริการสนเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.30$) และการประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.51$) นำไปพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 เนื่องจากทั้ง 5 บริการมีความสัมพันธ์กัน โดยใช้แนวทางการพัฒนาการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ ในการจัดบริการสนเทศ ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความสามารถในการจัดบริการสนเทศเพิ่มมากขึ้นจากการประเมินผลการจัดบริการงานแนะแนว โดยมีผลจากการประเมินการจัดบริการสนเทศ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.75$) มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากวงรอบที่ 1 ($\bar{x}=0.45$) มีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 64.28 การประเมินความพึงพอใจของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.89$) มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากวงรอบที่ 1 ($\bar{x}=0.38$) มีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 77.55 และจากการสัมภาษณ์ครูซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัย พบว่า เมื่อผู้ร่วมวิจัยได้รับการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ ในการจัดบริการงานแนะแนวแล้วทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจ มีแนวทางในการจัดบริการงานแนะแนวมากยิ่งขึ้น

3.2.3 บริการให้คำปรึกษา ในวงรอบที่ 1 โดยผลจากการประเมินการจัดบริการงานแนะแนว บริการให้คำปรึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.30$) และการประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.60$) นำไปพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 เนื่องจากทั้ง 5 บริการมีความสัมพันธ์กัน โดยใช้แนวทางการพัฒนาการ นิเทศแบบให้คำชี้แนะ ในการจัดบริการให้คำปรึกษา ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความสามารถในการจัดบริการสนเทศเพิ่มมากขึ้นจากการประเมินผลการจัดบริการงานแนะแนว โดยมีผลจากการประเมินการจัดบริการให้คำปรึกษา มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.85$) มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากวงรอบที่ 1 ($\bar{x}=0.50$) มีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 71.42 การประเมินความพึงพอใจของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.86$) มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากวงรอบที่ 1 ($\bar{x}=0.26$) มีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 65.00 และจากการสัมภาษณ์ครูซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัย พบว่า เมื่อผู้ร่วมวิจัยได้รับการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ ในการจัดบริการงานแนะแนวแล้วทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจ มีแนวทางในการจัดบริการงานแนะแนวมากยิ่งขึ้น

3.2.4 บริการจัดวางตัวบุคคล ในวงรอบที่ 1 โดยผลจากการประเมินการจัดบริการงานแนะแนว บริการจัดวางตัวบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.27$) และการประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.56$) นำไปพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 เนื่องจากทั้ง 5 บริการมีความสัมพันธ์กัน โดยใช้แนวทางการพัฒนาการ นิเทศแบบให้คำชี้แนะ ในการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความสามารถในการจัดวางตัวบุคคลเพิ่มมากขึ้นจากการประเมินผลการจัดบริการงานแนะแนว โดยมีผลจากการประเมินการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.85$) มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากวงรอบที่ 1 ($\bar{x}=0.58$) มีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 79.45 การประเมินความพึงพอใจของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.86$) มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากวงรอบที่ 1 ($\bar{x}=0.28$) มีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 63.63 และจากการสัมภาษณ์ ครูซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัย พบว่า เมื่อผู้ร่วมวิจัยได้รับการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ ในการจัดบริการงานแนะแนวแล้วทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจ มีแนวทางในการจัดบริการงานแนะแนวมากยิ่งขึ้น

3.2.5 บริการติดตามประเมินผล ในวงรอบที่ 1 ไม่เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน โดยผลจากการประเมินการจัดบริการงานแนะแนว บริการติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.65$) และการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.51$) จึงนำไปพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 โดยใช้แนว

ทางการพัฒนาการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ ในการจัดบริการติดตามประเมินผล ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความสามารถในการจัด บริการติดตามประเมินผล เพิ่มขึ้นจากการประเมินผลการจัดบริการงานแนะแนว โดยมีผลจากการประเมินการจัดบริการงานแนะแนว มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.30$) มีค่าเฉลี่ย เพิ่มขึ้นจากวงรอบที่ 1 ($\bar{x}=1.65$) มีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 70.21 การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.47$) มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากวงรอบที่ 1 ($\bar{x}=0.96$) มีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 64.42 จากการสัมภาษณ์ครูซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัย พบว่า เมื่อผู้ร่วมวิจัยได้รับการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ ในการจัดบริการงานแนะแนวแล้วทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจ มีแนวทางในการจัดบริการงานแนะแนว ในการจัด บริการติดตามประเมินผล มีเครื่องมือที่ใช้ทันสมัยเป็นระเบียบหลากหลายและเป็นแนวเดียวกัน มีการติดตามประเมินผลนักเรียนอย่างต่อเนื่องทำให้การจัดบริการงานแนะแนวมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากสรุปผลการติดตามและประเมินผลการพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนว โรงเรียนบ้านคำแม่นาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดบริการงานแนะแนว ด้านการจัดบริการงานแนะแนว แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนวตามแนวทางการพัฒนา 3 แนว ทาง คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศการจัดบริการงานแนะแนว และการนิเทศแบบให้คำชี้แนะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยพบว่าครูได้รับการพัฒนาส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนา ทำให้การจัดบริการงานแนะแนวตรงตามความต้องการของนักเรียนช่วยแก้ไขปัญหาคือขาดความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้การจัดบริการงานแนะแนวมีประสิทธิภาพมากขึ้นโรงเรียนควรพัฒนาเพิ่มเติม ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนว ภายในโรงเรียน โดยใช้กระบวนการ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในโรงเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดบริการงานแนะแนว รวมทั้งการจัดภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาส่งเสริมการจัดกิจกรรมการให้บริการแนะแนวในการส่งเสริมอาชีพของนักเรียน เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ผลจากการพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนวด้วยวิธีประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศการจัดบริการงานแนะแนว พบว่า บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล และบริการติดตามประเมินผล เป็นบริการแนะแนวที่ถือว่าเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำเอกสารข้อมูลเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนใหญ่ที่มีนักเรียนเป็นจำนวนมากๆ ในยุคปัจจุบันโรงเรียนควรนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อที่จะได้มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ถูกต้องและเป็นประโยชน์อย่างสูงสุด

1.3 ควรดำเนินการพัฒนาการนิเทศติดตามผลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเน้นการร่วมมือจากหลายๆ ฝ่าย และเป็น การแนะแนวอย่างกัลยาณมิตร

1.4 โรงเรียนควรกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติการจัดการบริการงานแนะแนวอย่างชัดเจนและมุ่งพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล พัฒนาการจัดบริการงานแนะแนวแบบยั่งยืนคงทน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 การพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนว นอกจากการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศการจัดบริการงานแนะแนว แล้ว ควรนำวิธีการอื่นๆ เช่น การศึกษาดูงาน การจัดทำสื่อการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนว

2.2 ควรศึกษาการพัฒนาบทบาทของชุมชนที่มีต่อการพัฒนาการจัดบริการงานแนะแนวการศึกษาในโรงเรียน

2.3 ควรพัฒนาบุคลากรด้านการจัดบริการงานแนะแนว อย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรเป็นครูแนะแนวที่ดีและมีประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรม

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.

กระทรวงศึกษาธิการ. แผนพัฒนางานแนะแนวในโรงเรียน (ระยะที่ 4 -5) . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.

..... . ชุดการศึกษาด้วยตนเอง : การแนะแนวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับที่ 4 ครู สถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการแนะแนว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2551.

..... . ชุดการศึกษาด้วยตนเอง : การแนะแนวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการแนะแนว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546.

..... . หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. สภาพความสำเร็จและแนวทางเสริมสร้างความเข้มแข็ง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2551.

..... . แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว ระดับชั้นประถมศึกษา ชั้น ป.1-3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2551.

..... . แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว ระดับชั้นประถมศึกษา ชั้น ป.4-6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2551.

..... . แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว ระดับชั้นมัธยมศึกษา ชั้น ม.1-3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2551.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2552.

